

SERKAN ÖZKAYA**'BEKLEYECEĞİZ*' (WE WILL WAIT*)****03 KASIM – 02 ARALIK, 2017****KÜRATÖR: LAL BAHÇECİOĞLU****AÇILIŞ: 03 KASIM, CUMA 18:00–20:00**“...derinden etkileyici bir deneyim.”—Brian Boucher, [artnet](#)“Duchamp-sonrası, gerçek-ötesi bir çağda, [iyi bir hikaye] sanatın tek amacı olabilir”—Marc Mewshaw, *The New York Times*Galerist, Serkan Özkaya'nın *Bekleyeceğiz* (*We Will Wait*) başlıklı sergisine yer vermektan mutluluk duyar. Küratörlüğünü Lal Bahçecioğlu'nun üstlendiği sergi 3 Kasım – 2 Aralık 2017 tarihleri arasında Galerist Tepebaşı'nda izlenebilir.“Banal bir vaka!”, “Amatörce!”, “Müstehcen bir parodi!”, “Yakışsız!”; pek çok sanat eleştirmeni ve izleyicinin Duchamp'ın son yapıtı *Étant donnés*'yi (*Verilmiş*'i) tanımlamak üzere kullandığı sözlerden sadece birkaçıydı. Yapıt, özellikle daha önceki eserleriyle pek çok açıdan çeliştiği göz önüne alındığında, Duchampçıların çoğu için büyük bir hayal kırıklığıydı. Oysa tıpkı Calvin Tomkins'in de Duchamp biyografisinde belirttiği üzere, kendisiyle çelişmek, Duchamp'ın çalışma sürecinin hep bir parçası olmuştur.Duchamp, *Dünyanın Kökeni* (1866) isimli tablosuyla ezber bozan Gustave Courbet'nin, sanatı sadece retinaya hitap eden salt görsel bir yüzeye dönüştürdüğünü iddia eder. Courbet'nin resimsel gerçekçiliği öncesinde, sanatın başka işlevleri olduğunu öne sürer: dinsel, felsefi, ahlaki. Aslına bakılırsa Duchamp, bu tür yapıtları tanımlamak üzere “retinal sanat” terimini icat etmiş, herkesçe bilinen ready-made'lerini (hazır nesnelere) de bu yapıtların panzehiri olarak görmüştür.Marcel Duchamp New York'ta 1946'dan 1966'ya kadar, tam yirmi yıl boyunca, son projesi olacak *Étant donnés*'nin üzerinde gizlice çalışmıştır. Bu yapıt, çok sayıda katmana sahip devasa bir yerleşimdir. İlk katman, göz hizasında iki gözetleme deliği bulunan ahşap bir kapıdır. Kapının ardında tuğla bir duvar, üstündeki büyük delikle, hemen arkasındaki üç boyutlu bir tabloyu çerçeveler: ışıl ışıl bir şelalenin olduğu gerçekçi bir manzaranın önünde, elinde yanan bir gaz lambasıyla, çalı çırpı yığını üzerinde yatar vaziyette kısmen görünen çıplak bir kadın gövdesi. Gözetleme deliklerinden bakan izleyici, bir anda bu belirsiz sahne ile karşı karşıya kalan bir röntgenciye dönüşür. Yapıt, 1969'da gerçekleştirilen ilk gösteriminden beri Philadelphia Sanat Müzesi'nde bulunmaktadır.Ancak retinal sanatı küçümseyen biri olarak Duchamp, neden inkar edilemeyecek şekilde retinal olan bir yerleşime yaratmış olabilir? Yapıtlarının çoğu hakkında kapsamlı yazıları bulunmasına karşın, *Étant donnés*'ye eşlik eden, onu doğrulayacak, ne bir not, ne de açıklama mevcuttur. Yapıtın (ismi haricindeki) tek yazılı boyutu, yapıtı yeniden kurmak için gerekli bilgiyi harfi harfine içeren, kapsamlı, gevşek yapraklı bir defterdir - diğer bir deyişle: talimatlar içeren bir kullanım kılavuzudur.Serkan Özkaya'nın bu gizemli eserle ilgili teorisi ise bunun sadece bakılacak bir dikiz gösterisi olmadığı, başlı başına bir projeksiyon aleti olduğudur. Özkaya'ya göre yerleşime bir camera obscura şeklinde kullanılarak bir projeksiyon aletine dönüşmektedir. Camera obscura - kelime anlamıyla “karanlık oda” - doğal bir optik fenomendir. Kara kutudan yapılan, görüntüyü küçük bir delik yardımıyla ters yansıtan, ilkel bir fotoğraf makinesidir. Özkaya, neredeyse dört yılını, bu teoriyi Duchamp'ın yapıtı üzerine uygulamaya adanmıştır. Çalışmalarında çoğunlukla sanatsal röprodüksiyonun doğasını sorgulayan ve sanat tarihinden eserleri yeniden üretmekten çekinmeyen bir kavramsal sanatçı olan Özkaya'nın, *Étant donnés*'nin kopyasını kurgulamak üzere kolları sıvamış olması hiç de şaşırtıcı değildir. Birebir ölçekli replikasını özenle üreten Özkaya, ışıkları söndürür ve bekler.

...

Sanatçı karşı duvardaki her iki gözetleme deliğinden, üst üste bindirilmiş ikiz projeksiyonu uzun pozlama yoluyla fotoğraflar ve sonucunda Marcel Duchamp'un alter-egosu olan Rose Selavy'nin hayaletimsi bir imgesini yakalar. Acaba sanatçı, Duchamp'ın son yapıtının altında yatan gizemi çözmüş müdür?

Özkaya, söz konusu yapıtın birebir replikasını orijinal yapıtın tamamlandığı ve Duchamp'ın ölümünden sonra bulunduğu yer olan, New York East 11. Sokak'taki stüdyosuna yerleştirerek izleyiciye sunar. Galerist'te 3 Kasım 2017 tarihinde gerçekleşecek *Bekleyeceğiz** (*We Will Wait*), fotoğraflara, videolara, bir heykele ve Duchamp'ın stüdyosunun bir SG simülasyonuna yer vererek, ziyaretçileri Özkaya'nın teorisiyle tanıştırmayı amaçlar. Sergi *Étant donnés*'ye yönelik iki farklı bakış açısına: algılama ve projeksiyona odaklanarak galeri tarafından temin edilecek gizli bir araç yardımıyla gözetleme deliklerinden doğrudan üç boyutlu görüntüye bakış ve gözetleme deliklerinden yansıyan görüntüye bakış yaklaşımlarını incelemeye, düşünmeye ve ayırtırmaya davet eder.*Serginin ismi *Bekleyeceğiz* (“En attendons”) “*Étant donnés*”nin bir anagramıdır.